

Roebingiet: een extreem zeldzaam mineraal

door Tom van Loon
tom.van.loon@wxs.nl; tvanloon@amu.edu.pl

Sommige mineralen zijn zo zeldzaam dat ze niet meer worden gevonden. De oorzaak daarvan is gewoonlijk dat ze slechts op een zeer beperkt aantal locaties zijn gevormd onder zeer bijzondere omstandigheden. Vanwege de hoge prijs die voor dergelijke zeldzame mineralen wordt betaald, zijn de spaarzame vindplaatsen gewoonlijk snel uitgeput, vooral vanwege de 'jacht' erop door professionele verzamelaars en handelaren. Een van de zeldzaamste mineralen is roebingiet, vernoemd naar de Amerikaan Washington A. Roebing (1837-1926), die als kolonel nog in de Amerikaanse Burgeroorlog vocht. Roebing was een enthousiast verzamelaar van mineralen en bouwde een indrukwekkende collectie op. Zijn zoon schonk de verzameling na zijn overlijden aan het beroemde Smithsonian in Washington. Roebingiet is monoklien, heeft een geringe hardheid (3) en heeft als chemische samenstelling

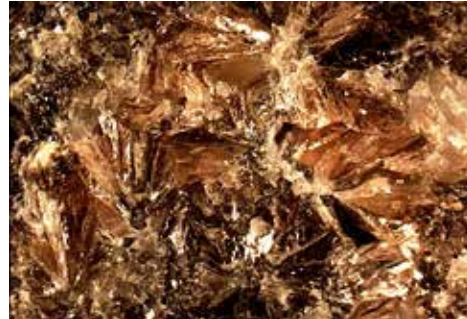

Afb. 1. Een uitzonderlijk zuivere (en daarom zeer witte) korst van roebingiet uit de Franklin-mijn.

$Pb_2Ca_6(SO_4)_2(OH)_2[Mn(Si_3O_9)_2](H_2O)_4$. Het mineraal is wat betreft vorm en kleur niet bijzonder aantrekkelijk. Het ziet eruit als een massa wit porselein; anderen spreken van een uiterlijk dat op kokos lijkt (afb. 1). Wel bijzonder is de fluorescerende eigenschap, die, na voldoende blootstelling aan licht, fraaie kleuren oplevert (afb. 4).

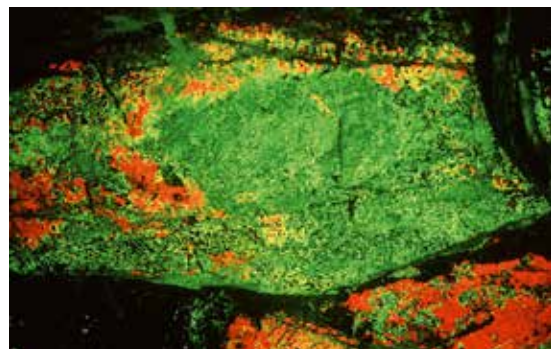

Afb. 2. Een minder zuiver exemplaar uit de Franklin-mijn, afgestoten uit de referentiecollectie van het California Institute of Technology, waarin dit exemplaar (nr. 12444) eerder terecht was gekomen uit de verzameling van de verzamelaar William C. Oke.

Afb. 3. Rozetten van (onzuivere) roebingiet van de Zweedse vindplaats Långban. Collectie en foto van Knut Eldjarn.

Het mineraal is bekend van slechts twee vindplaatsen. De eerste is de schacht Parker in de Franklin-mijn (bij de plaats Franklin in New Jersey) (afb. 1 en 2). De tweede vindplaats is Långban (Filipstad) in Zweden (afb. 3). De eerste vondst, in de Franklin-mijn, dateert van 1897; meer vondsten werden vooral in de tweede helft van de vorige eeuw gedaan. In de afvalhopen van de mijn werden later ook nog exemplaren gevonden; de laatste vondsten dateren echter alweer van ruim een halve eeuw geleden. Dat betekent niet dat een verzamelaar geen exemplaar meer kan bemachtigen want juist vanwege de hoge prijs worden er door professionele handelaren regelmatig stukken te koop aangeboden. De exemplaren zijn meestal afkomstig uit een nalatenschap die voor de erfgenaam geen andere betekenis heeft dan de financiële waarde, of van een collectie waarvan overbodige exemplaren worden afgestoten. Interessant is dat de Franklin-mijn een van de vele mijnen is in county Sussex in New Jersey. In veel van deze mijnen worden (of zijn) uiterst zeldzame mineralen aangetroffen in een haast ongelooflijke diversiteit. Wellicht is daar dus voor de verstokte verzamelaar nog wel iets aardigs te halen, ook al zal dat met aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid geen roebingiet meer zijn.

Afb. 4. Roebingiet wordt pas echt mooi in het donker als het, na blootstelling aan voldoende licht, door zijn fluorescerende eigenschap tal van kleuren vertoont.